

Sygn. akt VI U 778/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	St. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2013 r. w S.

sprawy M. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o podjęcie wypłaty świadczenia

na skutek odwołania M. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 20 marca 2013 roku znak: (...) - (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z 20 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. K. (1) prawa do uchylecia decyzji z dnia 3 października 2011 r. w części w jakiej decyzja ta zawiesza na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, dalej jako: ustawa emerytalna) prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 r. do dnia 31 stycznia 2012 r. Organ rentowy odmówił ubezpieczonej podjęcia wypłaty świadczenia, wskazując że przepis art. 103a utracił moc prawną wyłącznie w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez uchylenie decyzji ZUS z dnia 12 października 2011 r. w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury na okres od 1 października 2011 r. do dnia 31 stycznia 2012 r. i powołując się na wydanie przez Trybunał Konstytucyjny w dniu 13 listopada 2012r. wyroku. Skarżąca wywodziła, że decyzja ZUS z dnia 3 października 2012 r. została oparta na normie prawnej uznanej za niezgodną z Konstytucją, toteż zachodzi podstawa do jej uchylenia. Dodatkowo wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pełnomocnik organu rentowego wniosł o oddalenie odwołania ubezpieczonej w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (1)urodziła się (...)roku.

Niesporne.

Ubezpieczona pozostawała w nieprzerwanym zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę w Akademii Rolniczej w S. w okresie od 1 września 1977r. do 31 stycznia 2012r.

Niesporne, a nadto dowód: - świadectwo pracy - k. 94 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej.

W maju 2007 r. M. K. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury.

Decyzją z 20 czerwca 2007 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 1 maja 2007 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Organ rentowy wskazał, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury, ubezpieczona winna przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Niesporne, a nadto dowody:

- wniosek - k. - 1-9 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej;
- decyzja z dnia 20.06.2007 r., k. 48-49 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej.

W dniu 14 maja 2009 r. M. K. złożyła w organie rentowym wniosek o podjęcie wypłaty emerytury.

Decyzją z dnia 25 maja 2009 r. organ rentowy ponownie ustalił wysokość oraz wznowił wypłatę świadczenia emerytalnego ubezpieczonej od 1 maja 2009 r., tj. od miesiąca złożenia przez nią wniosku w tej sprawie.

Dowody:

- informacja z ZUS - k. 51-53 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej;
- wniosek z 7.05.2009 r. – k. 55 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej;
- decyzja 25.05.2009 r. - k. 61 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej.

Decyzją z 3 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu wstrzymał M. K. (1) dalszą wypłatę emerytury, z uwagi na kontynuację zatrudnienia przez ubezpieczoną. Organ rentowy wskazał, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury, ubezpieczona winna przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Niesporne, a nadto dowody: decyzja z 3.10.2011 r. - k. 91 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej.

W dniu 3 lutego 2012 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczeń, wskazując że jej stosunek pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury uległ rozwiązaniu z dniem 31 stycznia 2012 r.

Decyzją z 17 lutego 2012 r. organ rentowy ponownie ustalił wysokość oraz wznowił wypłatę należnej ubezpieczonej emerytury od dnia 1 lutego 2012 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku.

Niesporne, a nadto dowody:

- wniosek - k. 92 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej;
- świadectwo pracy - k. 94 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej;
- decyzja z 17.02.2012 r. - k. 99 plik I akt ZUS O/S. dot. ubezpieczonej.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok ten został opublikowany w Dzienniku Ustaw z 22 listopada 2012r., poz. 1285.

Niesporne.

W dniu 12 grudnia 2012 r. ubezpieczona wniosła o wypłatę świadczeń zawieszonych w okresie od 1 października 2012 r. do 1 lutego 2012 r., powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r.

Niesporne, a nadto dowód: wniosek - k. 115 plik I akt rentowych ZUS O/S. dot. ubezpieczonej.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszym postępowaniu ubezpieczona domagała się wznowienia wypłaty należnego jej świadczenia emerytalnego i wypłaty wyrównania za okres od 1 października 2011 r. do 31 stycznia 2012 r. (od dnia 1 lutego 2012 r. organ rentowy wznowił wypłatę należnego jej świadczenia z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy). Zakwestionowała przy tym prawidłowość zawieszenia przez organ rentowy - w decyzji z dnia 3 października 2011 r. - wypłaty należnej jej emerytury na podstawie przepisu art. 103a ustawy emerytalnej, wskazując iż do jej sytuacji znajduje zastosowanie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r.

Zdaniem Sądu stanowisko ubezpieczonej nie znajduje jednak oparcia w prawie.

Sąd zwrócił bowiem uwagę, że badając zgodność z Konstytucją przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, Trybunał Konstytucyjny powiązał treść tego przepisu właśnie z treścią art. 103a ustawy emerytalnej, wskazując iż oba te przepisy nie znajdują zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oceniając skutki wyroku Trybunał doprecyzował przy tym, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W stosunku do tych osób przepis art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych, w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emeryturach i rentach z FUS, utracił moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1285). Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od dnia 1 stycznia 2011 r. lub przed dniem 8 stycznia 2009 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zwrócił więc uwagę, że w rozpoznawanej sprawie ubezpieczona wprawdzie miała przyznane prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., jednak nastąpiło to na mocy decyzji ZUS O/S. z

dnia 20 czerwca 2007r., ze skutkiem od 1 maja 2007 r., a więc przed dniem 8 stycznia 2009 r. W związku z powyższym M. K. niewątpliwie nie należy do grupy ubezpieczonych, którym na podstawie omawianego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zachowano prawo do wypłaty emerytury (tj. do grona osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.).

Trzeba przypomnieć, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. podkreślał, że rozpatrywana sprawa będąca przedmiotem orzeczenia nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS i że w związku z tym Trybunał badał zastosowanie nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. do osób, które w momencie jej wejścia w życie miały ustalone prawo do emerytury na podstawie przepisów które nie uzależniały realizacji prawa do emerytury (wypłaty) od rozwiązania stosunku pracy. Trybunał zróżnicował przy tym sytuację osób, którym – jak M. K. (1) - przyznano prawo do emerytury w czasie, gdy obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, który brzmiał identycznie, jak dodany nowelą z 16 grudnia 2010 roku art. 103a ustawy emerytalnej i osób, które nabyły prawo do tego świadczenia w czasie, gdy żadna taka regulacja nie obowiązywała (tj. właśnie w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r.), uznając omawiany przepis za niekonstytucyjny tylko w stosunku do tej drugiej grupy.

Wymaga także podkreślenia, iż Sąd dostrzegł że w okresie od 1 maja 2009 r. do 1 października 2011 r., na mocy decyzji wydanej w maju 2009r. organ rentowy wznowił wypłatę świadczenia emerytalnego M. K., mimo że nadal kontynuowała ona nieprzerwane zatrudnienie. Okoliczność ta pozostawała jednak bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, skoro podjęcia wypłaty emerytury nie można utożsamiać z ustaleniem/nabyciem prawa do emerytury w okresie, kiedy nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury, tj. w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Podjęcie dotyczy bowiem wyłącznie czynności technicznej, związanej z faktyczną wypłatą (lub brakiem wypłaty) już wcześniej nabytego (ustalonego) świadczenia. Fakt dokonania takiej czynności nie mógł mieć więc żadnego znaczenia w tej sprawie.

Reasumując, trzeba wskazać że w niniejszej sprawie zaszyły przesłanki, które uprawniały organ rentowy do odmowy wznowienia postępowania i uchylecia decyzji o zawieszeniu wypłaty emerytury M. K. (1) w okresie od 1 października 2011 r. do 31 stycznia 2012 r. (prawidłowość postępowania organu rentowego po tej dacie nie podlega ocenie sądu, który orzeka wyłącznie w granicach zaskarżonej decyzji, na marginesie tylko wskazać należy, że od dnia 1 lutego 2012 r. organ rentowy wznowił wypłatę należnego jej świadczenia z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy). Ubezpieczona w dniu wejścia w życie przepisu art. 103a ustawy emerytalnej (1 października 2011 r.) pobierała przyznane jej świadczenie, kontynuując jednocześnie zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, na rzecz którego wykonywała zatrudnienie bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, tj. przed dniem 1 maja 2007 r. Trafnie więc zauważył organ rentowy, że swoim zachowaniem wyczerpała dyspozycję znowelizowanego art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) i zasadnie wstrzymał jej wypłatę świadczenia emerytalnego. Tym samym zaskarżoną decyzję organu rentowego należy uznać za prawidłową i odpowiadającą obowiązującemu prawu.

Na zakończenie trzeba podkreślić, iż nie uszło uwadze Sądu, że na rozprawie w dniu 7 października 2013 r. pełnomocnik ubezpieczonej wskazała, że w maju 2009 r. ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w związku z osiągnięciem wieku 60 lat, co w jej ocenie usytuowało ją w kręgu osób, których dotyczy wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Sąd nie podziela jednak tego poglądu.

Po pierwsze bowiem, wymaga podkreślenia, że wprawdzie nabycie świadczenia w wieku powszechnym wiąże się z ponownym ustaleniem uprawnień emerytalnych, czyli wszczęciem postępowania w nowej sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, to jednak emerytura w wyższym wieku emerytalnym nie jest świadczeniem nowym w stosunku do emerytury przyznanej po raz pierwszy (w niniejszym przypadku- wcześniejszej)(tak: uchwała SN z dnia 8 maja 2008 r., I UZP 1/08 (Lex nr 375565). W świetle powyższego nie jest trafne stanowisko ubezpieczonej, że w maju 2009 r. „przyznano” jej prawo do emerytury. Stanowisko to wymagałoby bowiem przyjęcia założenia, że prawo do emerytury wcześniejszej wygasło. Przepisy obowiązującego prawa nie dają podstaw do przyjęcia takiego założenia.

Niezależnie od powyższego trzeba jednak zaakcentować, iż nawet przy założeniu, że ubezpieczona w związku z osiągnięciem wieku 60 lat nabyła potencjalne prawo do nowego świadczenia, to i tak z dokumentów znajdujących się w jej aktach ZUS wynika, że z prawa tego nie skorzystała w praktyce. W maju 2009r. do organu rentowego wpłynęło bowiem wyłącznie pismo ubezpieczonej datowane na dzień 11 maja 2009r., którym zwróciła się z prośbą o „ponowne przeliczenie i odwieszenie emerytury zawieszony z powodu braku rozwiązania umowy o pracę”. Z treści tego pisma wynika jasno, że ubezpieczona domagała się wówczas wyłącznie modyfikacji w zakresie już wcześniej przyznanego jej prawa do świadczenia, nie zaś przyznania jakiegoś nowego, niezależnego od poprzedniego świadczenia emerytalnego. Tak zresztą potraktował jej wniosek organ rentowy, wydając w dniu 25 maja 2009r. decyzję o „ponownym ustaleniu i wznowieniu wypłaty emerytury”, odnoszącą się do starego świadczenia. Od decyzji tej ubezpieczona nie odwołała się do Sądu, co oznacza że ją zaakceptowała, przynajmniej tym samym także, że organ rentowy prawidłowo odczytał jej intencje związane ze złożeniem wniosku. Tym bardziej więc obecnie brak jest podstaw, by uznać że w rzeczywistości jej zamiarem było wówczas uzyskanie prawa do nowej, „zwykłej, nie zaś wcześniejszej, emerytury.

Mając na uwadze wszystko powyższe, w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił więc odwołanie.